

پایل پنج سال سابقه انتشار

نمضت شمال

• روزنامه شمال کشور
مازندران - گیلان - گلستان

چهار شنبه ۱۸ تیر • ۱۳ محرم • ۰۹ جولای • ۸ صفحه • شماره ۴۳۶۶ • ۵۰۰۰ تومان

استانداران، فرماندهان حکمرانی بومی در سیاست جدید دولت ۲

میانکاله در آتش بی تدبیری خاکستر بر بهشت پرندگان ۳

مالیات یکی از مهم ترین محورهای اجرای سیاست های اقتصادی دولت است

مدیرکل امور اقتصادی و دارایی مازندران گفت: مالیات یکی از مهم ترین منابع درآمدی دولت است که نقش بسزایی در تامین هزینه های دولت و به ویژه قطع وابستگی بودجه کشور به درآمدهای نفتی و نیل به استقلال اقتصادی دارد. سید اسماعیل هاشمی به مناسبت گرامیداشت روز ملی مالیات اظهار کرد: یکی از مهم ترین محورهای اجرای سیاست های اقتصادی دولت مردمی، تامین منابع مالی دولت با تکیه بر مالیات ها و کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی است.

۲

گلستان، دروازه طلایی اقتصاد ایران

به آسیای میانه

۴

آخرین وضعیت شیوع برخی بیماری های تنفسی در کشور

مرکز مدیریت بیماری های واگیر، تازه ترین گزارش ها از وضعیت بیماری های واگیر و ویروس های تنفسی تاثیر ۱۴۴ را منتشر کرد.

به گزارش خبرگزاری نهضت شمال، مرکز مدیریت بیماری های واگیر معاونت بهداشت وزارت بهداشت در چندین گزارش، آخرین وضعیت بیماری های قابل انتقال بین انسان و حیوان، تیفوئید، دسانتری و بیماری های منتقله از آب و غذا در سال ۱۴۳، نتایج ویروس های تنفسی شناسایی شده در خردادماه امسال و همچنین تب دنگی، چیکونگونیا و زیکا تا ۷ تیر ۱۴۴ را منتشر کرد.

بیماری های قابل انتقال بین انسان و حیوانات (ژئوزوها) به بیماری های عفونی گفته می شود که بین جانوران (عموماً مهره داران) و انسان به صورت طبیعی قابل انتقال هستند. این بیماری ها می توانند توسط عوامل مختلفی از جمله ویروس ها، باکتری ها، قارچ ها، انگل ها و پریون ها ایجاد شوند. از مهمترین این بیماری ها که در کشور ما وجود دارد، می توان به تب مالت، سالک، هاری، سیاه زخم، کیست هیداتیک، لیستوسپیروز و تب خونریزی دهنده کریمه کنگو اشاره کرد.

۵

شرکت بازرگانی توسعه خدمات معلم کالا

moallemkala.ir

فروشگاه اینترنتی خرید اقساطی

اشتغال جوانان، همه با هم کالای ایرانی

دبیرخانه کمیسیون مبارزه با قاچاق کالا و ارز استان مازندران

خبر

نماینده ولی فقیه در وزارت دفاع:

آمریکا و رژیم صهیونیستی بیشترین مصرف کننده سلاح و بمب هسته‌ای علیه صلح جهانی هستند

فناوری صلح آمیز هسته‌ای برای مصارف مختلف بهداشتی و درمانی، کشاورزی و انرژی محروم کنند. نماینده ولی فقیه در وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح با تأکید بر اینکه جمهوری اسلامی ایران هیچ وقت به دنبال تولید بمب و سلاح‌های کشتار جمعی نبوده و نخواهد بود، تصریح کرد: همه کشورهای دنیا از آمریکا که بزرگترین تولید کننده سلاح و تجهیزات دفاعی و حتی کشتار جمعی در دنیا است، خبر دارند و جنایت‌هایی که در دهه‌های گذشته در هیروشیما ژاپن و در تجهیز رژیم بعثی عراق به ایران اسلامی داشته و باعث کشتار و شهادت انسان‌های غیرنظامی و بی‌گناه

شده است، اما کشورهای دیگر را از بحث صلح آمیز این انرژی نیز محروم می‌کند. حجت الاسلام آقاجان پور با طرح این پرسش که گناه مردم ایران چه بوده که مورد حمله رژیم متجاوز صهیونیستی با پشتیبانی و حمایت آمریکا قرار گرفته است؟ افزود: مردم ایران جنگ تحمیلی ۱۲ روزه به خاک مقدس جمهوری اسلامی ایران را که شروع کننده این جنگ غیرمنتظره رژیم کودک کش اسرائیل که به واقع یزید زمان بوده و باعث شهادت تعدادی زیادی از بهترین نیروهای نظامی و امنیتی کشور و نیز دانشمندان، نخبگان هسته‌ای، کودک، زن و مردان بیگناه شده است، را فراموش

نماینده ولی فقیه در وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح با تأکید بر اینکه باید مراقب یزیدیان زمانه و ظلم و ستم به ملت‌های مظلوم جهان باشیم، گفت: آمریکا و رژیم صهیونیستی با تولید و مصرف بیشترین سلاح و بمب‌های هسته‌ای علیه صلح و آرامش ملت‌های جهان در عصر کنونی هستند.

حجت الاسلام سیدضیاء الدین آقاجان پور دوشنبه ۱۶ تیر در آیین گرامیداشت شهادت امام حسین (ع) و یاران با وفایش در حسینه روستای « گنگرج کلاه» از توابع بخش امامزاده عبدالله شهرستان آمل اظهار کرد: در حال حاضر تاریخ کرپلا و تقابل دو جبهه یزیدیان وحسینی‌های زمان تکرار شده و متأسفانه برخی از نفوذی‌های داخلی با وجود آگاهی از نسل کشی آشکار رژیم صهیونیستی با حمایت همه جانبه آمریکا در فلسطین اشغالی و همچنین تجاوز به خاک جمهوری اسلامی ایران و شهادت و زخمی کردن تعدادی زیادی از هموطنان ایرانی، به یزیدیان زمانه خوش خدمتی می‌کنند.

وی دفاع ازصلح پایدار و حقوق بشر عاری از جنگ و خونریزی در جهان را شعار عوام فریبانه کشورهای به ظاهر متمدن امروزی ازجمله آمریکا و هم‌پیمان‌های همیشه همراه این کشور اعلام و اضافه کرد: دولت آمریکا و جبهه اربابان نظام سلطه از ایران درخواست دارند که به خواسته‌های نامشروع، ایران را از حقوق حقه در داشتن دانش و

تمرکز دایی در میدان عمل

استانداران، فرماندهان حکمرانی بومی در سیاست جدید دولت

سفر سخنگوی دولت به مازندران و تأکید ویژه بر واگذاری اختیارات به استانداران، بازتابی است از یکی از مهم‌ترین راهبردهای دولت در مسیر تمرکززدایی اداری و تقویت حکمرانی منطقه‌ای. «فاطمه مهاجرانی»،

در نشستی با مدیران استان مازندران، ضمن تقدیر از عملکرد استانداری در ساماندهی ناوایی‌ها و مدیریت کالاهای اساسی، اعلام کرد که افزایش اختیارات استانداران از دغدغه‌های رئیس‌جمهور است.

این سخنان تنها یک موضع‌گیری معمول دولتی نبود، بلکه نشانه‌ای از تغییر پارادایم در ساختار اجرایی کشور است. دولتی که خود در متن چالش‌های اقتصادی، تحریم‌ها و تهدیدهای امنیتی عمل می‌کند، اکنون دریافته که بدون مدیریت بومی و تفویض اختیار، نمی‌توان به کارآمدی دل بست.

مازندران با ظرفیت‌های گوناگون اقتصادی، اجتماعی و گردشگری، از استان‌هایی است که همواره در صف اول تصمیم‌سازی‌ها قرار داشته است. اما آن‌چه این‌بار متفاوت است، ورود استانداری به عرصه اصلاح و بهبود سازوکارهای اجرایی در زندگی روزمره مردم است.

از ساماندهی ناوایی‌ها، کاهش صف‌ها، بهبود زمان خدمت‌رسانی، تا تأمین پایدار کالاهای اساسی و ذخیره‌سازی گندم، استاندار مازندران توانسته نمونه‌ای ملموس از حکمرانی محلی اثربخش را ارائه دهد. اقداماتی که «مهدی یونسی رستمی» به‌عنوان استاندار مازندران برشمرد، از جمله واردات ۷۰ هزار تن گندم از هشت استان کشور، برنامه‌ریزی برای توزیع آن از طریق حمل‌ونقل ریلی، مدیریت تقاضای مرغ

و تنظیم بازار، نشان می‌دهد که در غیاب بروکراسی پیچیده، استاندار می‌تواند همچون فرمانده بحران، امور اجرایی را با انعطاف، سرعت و شناخت محلی مدیریت کند.

سخنان مهاجرانی، سخنگوی دولت، ریشه در رویکرد کلان‌تری دارد که پیش‌تر توسط شخص رئیس‌جمهور نیز مطرح شده بود: تمرکززدایی از مرکز و بازتوزیع قدرت اجرایی به استان‌ها.

این سیاست اگرچه تاگزی ندارد و در بسیاری از برنامه‌های توسعه‌ای سابق نیز مطرح شده، اما اکنون با جدیت بیشتری پیگیری می‌شود. دولت بر این باور است که اداره امور کشور از پایتخت‌نشینی مزمز رنج می‌برد و حل مشکلات با نسخه‌های کلی و یکسان‌سازی شده، تنها به نارضایتی عمومی می‌انجامد.

با واگذاری اختیارات به استانداران، دولت می‌خواهد ساختار اجرایی را «چابک»، «منعطف» و «پاسخ‌گو» کند. این همان چیزی‌ست که در ادبیات نوین حکمرانی، از آن با عنوان «دولت محلی توانمند» یاد می‌شود.

تهدیدها و فرصت‌های تفویض اختیار با این حال، روند واگذاری اختیارات به استان‌ها، بدون چالش نخواهد بود. برخی کارشناسان بر این باورند که استانداران نیازمند آموزش‌های مدیریتی، ابزارهای نظارتی و ساختارهای پشتیبان قوی هستند تا بتوانند مسئولیت‌های گسترده‌تری را بدون وابستگی به مرکز اداره کنند.

از طرف دیگر، اگر این اختیارات بدون چارچوب

دادبود در ادامه افزود: براساس پیگیری‌های استاندار در جذب و تأمین اعتبارات مربوط به ۴۰۵ روستای استان در فاز بعدی اقدامات، ساخت و اجرای پروژه آبرسانی این روستاها را دنبال خواهد کرد.

وی همچنین اشاره کرد: طرح آبرسانی به روستاها توسط شرکت آب و فاضلاب مازندران و با مشارکت

نخواهد کرد.

وی تصریح کرد: مردم ما امروز هوشیارتر از گذشته یزید و یزیدیان زمانه را خوب شناخته‌اند و آمریکا و اسرائیل که همواره در قاعده و قانون دفاع از صلح جهانی حرف می‌زنند، در عمل دولت‌های متجاوز و قانون شکن، برخلاف همه معاهده‌ای منعقد شده بین المللی و جهانی عمل می‌کنند.

آمریکا و رژیم صهیونیستی بیشترین مصرف کننده سلاح و بمب هسته‌ای علیه صلح جهانی هستند نماینده ولی فقیه در وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح همچنین با اشاره به اینکه جمهوری اسلامی ایران هم با دوراندیشی مقام معظم رهبری، پشتیبانی خوب نیروهای مسلح و همراهی با بصیرت مردم پاسخ خوبی به جنگ افروزی و تجاوز رژیم سفاک صهیونیستی داده، گفت:

امروز ملت ایران با پشتیبانی از نیروهای مسلح برای امنیت کشور به اقتدار رسیده است و در جنگ ۱۲ روزه نیز به خوبی و فراتر از تصور جهانی رژیم متجاوز را غافلگیر و وادار به آتش بس و عقب‌نشینی کرده است.

وی با بیان اینکه ملت ایران، ملت امام حسینی هست و از شهادت نمی‌هراسد، یادآور شد: اگر اسرائیل غاصب و آمریکا دوباره در محاسبات خود دچار خطا شوند؛ پاسخ ما به رژیم صهیونیستی قاطع‌تر و محکم‌تر خواهد بود.

خبر

مدیرکل امور اقتصادی و دارایی مازندران :

مالیات یکی از مهمترین محورهای اجرای سیاست‌های اقتصادی دولت است

مدیرکل امور اقتصادی و دارایی مازندران گفت: مالیات یکی از مهم‌ترین منابع درآمدی دولت است که نقش بسزایی در تامین هزینه‌های دولت و به ویژه قطع وابستگی بودجه کشور به درآمدهای نفتی و نیل به استقلال اقتصادی دارد.

سید اسماعیل هاشمی به مناسبت گرامیداشت روز ملی مالیات اظهار کرد: یکی از مهم‌ترین محورهای اجرای سیاست‌های اقتصادی دولت مردمی، تامین منابع مالی دولت با تکیه بر مالیات‌ها و کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی است.

وی افزود: با عنایت به حساسیت شرایط کشور در مقطع زمانی فعلی و وضع تحریم‌های ناعادلانه علیه ملت سرافراز ایران، مالیات منبعی مهم برای تامین درآمد دولت است و نقش بسزا و چشمگیری در توسعه اقتصادی و بنا کردن جامعه‌ای رو به پیشرفت در سایه عدالت اجتماعی دارد.

نماینده وزیر اقتصاد در مازندران یادآور شد: با عنایت به اینکه مقام معظم رهبری امسال را سال سرمایه گذاری برای تولید نامیدند از این رو رویکرد وزارت امور اقتصادی و دارایی و جهت‌گیری سیاست‌های مالیاتی در راستای تامین منابع مالی برای سرمایه گذاری می‌تواند نقش بسزایی ایفا کند.

هاشمی ادامه داد: به عبارتی سیاست‌های مالیاتی به نحوی تنظیم شده که فعالان اقتصادی و کسب و کارهای مولد به تولید بیشتر راغب شوند و نقدینگی موجود در اقتصاد کشور به سمت تامین مالی تولید و سرمایه گذاری در اجرای طرح های مولد هدایت شود. به نقل از روابط عمومی اداره کل امور اقتصادی و دارایی مازندران، هاشمی، ضمن گرامیداشت ۱۶ تیرماه روز مالیات و آغاز هفته فرهنگ مالیاتی، ابراز امیدوارم کرد: با تلاش صادقانه جهادگران اقتصادی، روزهای بهتری را درعرضه توسعه اقتصادی استان، افزایش اشتغال و حرکت روزافزون و موفقیت آمیز بخشهای اقتصادی استان را نظاره گر باشیم.

۸۰ گردشگر در سواحل مازندران از مرگ نجات یافتند

امدادگران و ناجیان غریق در مازندران با اجرای طرح پیشگیری از غریق، توانستند جان ۸۰ نفر را در سواحل استان نجات دهند.

مدیرعامل جمعیت هلال احمر مازندران گفت: در پی اجرای طرح پیشگیری از غرق‌شدگی در ۴۰۰ کیلومتر نوار ساحلی مازندران، امدادگران هلال احمر با مشارکت ناجیان غریق موفق به نجات جان ۸۰ نفر از خطر مرگ در آب‌های خزر شدند.

غلامعلی فخاری اشرقی افزود: طرح پیشگیری و کاهش غریق از اول خرداد امسال آغاز شده و با مشارکت روزانه ۱۲۲ امدادگر و نجاتگر و ۱۱۴۴ ناجی غریق در حال اجراست.

وی گفت: در این طرح، ۳ پایگاه ثابت دریایی، ۳۱ پست سیار ساحلی، و همچنین ۵ دستگاه آمبولانس، ۵ فرود جت‌اسکی، ۱۰ قایق امدادی، ۹ خودروی پشتیبانی و ۳۱ دستگاه موتورسیکلت برای پوشش امدادی سواحل مازندران به کار گرفته شده است. فخاری با اشاره به ارائه خدمات حضوری نظیر پانسمان، آتل‌بندی، تست فشار و قند خون به ۴۶۰ نفر از گردشگران تصریح کرد: همچنین ۱۱ مصدوم به مراکز درمانی منتقل شدند.

مدیرعامل جمعیت هلال احمر مازندران با اشاره به کاهش ۵۰ درصدی موارد غرق‌شدگی در سال گذشته، این دستاورد را حاصل تلاش مستمر امدادگران و ناجیان غریق دانست.

وی با بیان اینکه ناآگاهی از وضعیت بستر دریا، جریان‌های شکافنده و شنا در مناطق حادثه‌خیز از دلایل اصلی بروز حوادث است، افزود: بی‌توجهی برخی افراد به هشدارها و توصیه‌های ایمنی امدادگران، همچنان جان بسیاری را به خطر می‌اندازد.

ممکن است.

مازندران اکنون تنها یک استان گردشگری‌پزیا قطب کشاورزی نیست، بلکه می‌تواند ویرترین اجرایی شدن سیاست تمرکززدایی دولت سیزدهم باشد. اگر این الگو در سایر استان‌ها نیز با همین دقت و شفافیت پیاده شود، شاید بتوان به آینده‌ای امیدوار بود که در آن، استانداران نه صرفاً مجریان دستورات مرکز، بلکه سیاست‌گذاران واقعی در تراز جمهوری اسلامی باشند.

مشخصی تفویض شود، ممکن است به دوگانگی تصمیم‌گیری یا تعارض در سیاست‌ها بین مرکز و استان‌ها منجر شود. به ویژه در حوزه‌هایی مثل تجارت، واردات کالا، منابع طبیعی و کشاورزی که مرز روشنی میان سطوح ملی و محلی وجود ندارد. با این حال، تجربه موفق مازندران در مدیریت ناوایی‌ها، توزیع کالاهای اساسی، و تنظیم بازار مرغ، یک بار دیگر نشان داد که وقتی اختیار در کنار شناخت محلی و مسئولیت‌پذیری قرار گیرد، حکمرانی مؤثر

معاون عمرانی استاندار مازندران:

۳۰۰ روستای مازندران از آب آشامیدنی سالم برخوردار شدند

معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار مازندران گفت: با مشارکت شرکت آب و فاضلاب و قرارگاه امام حسن مجتبی (ع) در ماه‌های گذشته ۳۰۰ روستای استان از آب آشامیدنی سالم برخوردار شدند.

علیرضا دادبود در نشست شورای توسعه اقتصادی مازندران در ساری با تأکید بر بهبود دسترسی به منابع آبی و ارتقای کیفیت زندگی، اظهار کرد: طرح آبرسانی به ۳۰۰ روستای مازندران به طول ۳۶۰ کیلومتر خط انتقال و با ظرفیت ۱۴هزار مترمکعب مخزن انجام شده است. وی همچنین تأکید کرد: این طرح به منظور بهبود کیفیت زندگی روستاییان و ارتقای بهداشت عمومی و همچنین در راستای محرومیت‌زدایی، مورد توجه جدی استاندار قرار دارد.

دادبود در ادامه افزود: براساس پیگیری‌های استاندار در جذب و تأمین اعتبارات مربوط به ۴۰۵ روستای استان در فاز بعدی اقدامات، ساخت و اجرای پروژه آبرسانی این روستاها را دنبال خواهد کرد. وی همچنین اشاره کرد: طرح آبرسانی به روستاها توسط شرکت آب و فاضلاب مازندران و با مشارکت

میانکاله در آتش بی تدبیری

خاکستر بر بهشت پرندگان

دنبال شود؟

آنچه میانکاله نیاز دارد، نه فقط مهار آتش، که پیشگیری، آموزش، بازسازی و حفاظت پایدار است. نیاز به ایجاد پایگاه‌های دائمی اطفای حریق، تقویت دیده‌بانی محیط زیست، مشارکت مؤثرتر جوامع محلی، توسعه آموزش‌های زیست‌محیطی و استفاده از فناوری‌های پایش هوشمند، گام‌هایی است که دیگر نمی‌توان آن‌ها را به تعویق انداخت. سازمان حفاظت محیط زیست و نهادهای مسئول باید از نگاه موقتی و واکنشی فاصله بگیرند. تالابی که سال ۱۳۵۵ در فهرست زیست‌سپهر یونسکو ثبت شد، نباید در سال ۱۴۰۴ تبدیل به زمین سوخته‌ای شود که صرفاً گزارش خاموش کردن آتش‌هایش منتشر شود!

در شرایطی که میانکاله برای بقا می‌جنگد، صدای متخصصان، فعالان زیست‌محیطی و رسانه‌ها باید رساتر باشد. ما رسانه‌ها وظیفه داریم روایتگر دردهای طبیعت باشیم، جایی که نمی‌تواند فریاد بزند اما با هر شعله، با هر پرنده مهاجر بی‌لانه، با هر درخت سوخته، هشدار می‌دهد.

در برابر تخریب‌ها، بی‌تفاوتی خطرناک‌ترین واکنش است.

آتش‌سوزی میانکاله را نباید صرفاً حادثه‌ای طبیعی تلقی کرد؛ بلکه زنگ خطری است برای همه ما: مسئولان، جوامع محلی، رسانه‌ها و مردم. این آتش، بار دیگر به ما یادآوری کرد که میانکاله نه تنها یک تالاب، که یک «آیین» تمام‌نما» از وضعیت زیست‌محیطی کشور است.

اگر برای میانکاله فکری نشود، فردا نوبت دیگر ذخیره‌گاه‌ها خواهد بود. و آن‌گاه، حتی مهارت در اطفای حریق نیز نمی‌تواند چیزی را از دل خاکسترها بازگرداند.

این نخستین بار نیست که میانکاله می‌سوزد. تقریباً هر تابستان، خبرهایی از شعله‌ور شدن اراضی این تالاب در رسانه‌ها منتشر می‌شود. پس پرسش اساسی این است: آیا این آتش‌سوزی‌ها واقعاً غیرقابل پیشگیری‌اند؟ یا ما فقط در خاموش کردن شان مهارت داریم؟

کلاردشت، آلودگی سواحل فریدونکنار و جنگل تراشی در ساری و سوادکوه مواجه است. وقتی یکی از بهترین‌ها در چنین وضعیتی است، تصور وضعیت بقیه منابع طبیعی کشور چندان دشوار نیست.

حریق، عمدی یا غیرعمدی؟ مسئله این است!

از نکات مبهم درباره این حریق، دلایل آن است. هرچند هنوز علت دقیق اعلام نشده، اما سابقه حوادث گذشته نشان می‌دهد که آتش‌سوزی‌های بسیاری ناشی از بی‌احتیاطی گردشگران، کشاورزان، شکارچیان غیرمجاز یا حتی فعالیت‌های مشکوک سوداگران زمین بوده است. اگر چنین باشد، بار دیگر ضعف در نظارت و کنترل انسانی به‌عنوان عامل فاجعه مطرح می‌شود. آیا زمان آن نرسیده که برخورد قضایی با عاملان چنین حوادثی جدی‌تر

آنچه در آتش‌سوزی اخیر از بین رفت، صرفاً بوته‌های «سازیل» یا درختچه‌های انار نبود. آنچه سوخت، بخشی از زیست‌بوم پیچیده و به‌هم‌پیوسته‌ای بود که بستر زادآوری ماهیان، مخفیگاه پرندگان، و مسیر مهاجرت گونه‌های نادر را در خود جای داده است. از بین رفتن این پوشش گیاهی به معنای از دست دادن امنیت زیستی، کاهش منابع غذایی پرندگان مهاجر و برهم خوردن تعادل شکننده‌ای است که میانکاله را خاص کرده است. کارشناسان معتقدند آسیب به این ذخیره‌گاه، تنها تهدیدی محلی نیست؛ بلکه نشانه‌ای از وضعیت بحرانی مدیریت زیست‌محیطی در کشور است. میانکاله، در دل استانی واقع شده که با بحران‌های متعددی چون زیاله‌سوز نوشهر، زمین‌خواری در

اراضی این تالاب در رسانه‌ها منتشر می‌شود. پس پرسش اساسی این است: آیا این آتش‌سوزی‌ها واقعاً غیرقابل پیشگیری‌اند؟ یا ما فقط در خاموش کردن شان مهارت داریم؟ بر اساس اطلاعات رسمی، عملیات مهار حریق با استفاده از تجهیزات بازآمادشده و همکاری نیروهای امدادی، بسیج و مردمی به سرعت انجام شده است. اما نکته تأمل‌برانگیز اینجاست که جلوگیری از وقوع آتش، مؤثرتر و کم‌هزینه‌تر از مهار آن است. چرا با وجود پیش‌بینی‌های هواشناسی و هشدارهای محیط زیستی، سناریوهای عملیاتی در پیشگیری فعال پیاده‌سازی نمی‌شود؟ چرا سیستم‌های پایش ماهواره‌ای یا دیده‌بان‌های محلی تقویت نشده‌اند؟ **از سازیل تا انار؛ زیستگاهی که خاکستر شد**

سمانه اسلامی ورگی | سردبیر نهضت شمال

آتش‌سوزی اخیر در پناهگاه حیات‌وحش میانکاله، این ذخیره‌گاه زیست‌کره جهانی، زخم دیگری بر پیکر نیمه‌جان یکی از مهم‌ترین تالاب‌های بین‌المللی ایران وارد کرد. به گزارش اداره‌کل محیط‌زیست مازندران، در اثر این حریق حدود ۱۵ هکتار از اراضی تالاب، عمدتاً با پوشش‌های گیاهی بومی مانند سازیل، تمشک و انار، به خاکستر تبدیل شده است. این خبر، در ظاهر عددی کوچک و شاید کم‌اهمیت برای عده‌ای باشد؛ اما برای متخصصان محیط زیست و فعالان حوزه منابع طبیعی، هر وجب از میانکاله که بسوزد، به مثابه فروریختن قطعه‌ای از تاریخ، تنوع زیستی، امنیت غذایی و حتی غرور ملی است.

تالابی جهانی، با سرنوشتی محلی!

میانکاله، به‌عنوان نخستین تالاب ثبت‌شده ایران در کنوانسیون رامسر، یکی از ۶۵۰ ذخیره‌گاه زیست‌کره در سطح جهان است. این منطقه ۴۸ هزار هکتاری، سالانه میزبان بیش از ۱.۵ میلیون بال‌پرنده مهاجر از ۱۳۰ گونه مختلف است. پستاندارانی چون مارال، شغال، روباه، یوزپلنگ، گربه‌جنگلی و خرگوش نیز در این منطقه زندگی می‌کنند. اما این میراث ارزشمند جهانی در عمل به یک قربانی محلی تبدیل شده؛ قربانی سو، مدیریت، کم‌توجهی، و تداوم خطاهای تکراری در سیاست‌گذاری و اجرا. آتش‌سوزی اخیر صرفاً ادامه زنجیره‌ای از آسیب‌هایی است که طی سال‌های گذشته به جان این تالاب افتاده؛ از خشک‌سالی و تخریب زیستگاه، تا ورود فاضلاب، زمین‌خواری و حلال آتش. این نخستین بار نیست که میانکاله می‌سوزد. تقریباً هر تابستان، خبرهایی از شعله‌ور شدن

شمال زندگان

زندگینامه شهید

امیرحسین نصیری

پاسخ کوبنده به تجاوزهای آشکار رژیم صهیونیستی و آمریکا علیه جمهوری اسلامی ایران، صفحه دیگری از وحدت، همبستگی و ایستادگی را پیش روی ملت ایران باز کرد تا به دنیا بفهمانند «ملتی که حاضر است برای عزت خود بجنگد، هرگز شکست نخواهد خورده». این درس آزادگی است برای تمام آزادخواهان جهان که بدانند جمهوری اسلامی ایران نه جنگ طلب است نه متجاوز، اما برای حفاظت از تمامیت ارضی خود و دفاع از خاک و مردم خود، ما نه آغازگر جنگ بودیم، نه خواهان آن؛ اما تجاوز به ایران بزرگ را بی‌پاسخ نمی‌گذاریم. با تمام وجودمان پای امنیت این ملت عزیز خواهیم ایستاد و هر زخمی بر پیکر ایران را با ایمان، عقل و اراده پاسخ می‌دهیم. هر گوشه ایران نماد فداکاری و ایستادگی مردمانی است که سالها به توان داخلی خود متکی بودند، تحت شدیدترین تحریم‌ها و فتنه‌ها ایستادند و مقاومت کردند، ملت ایران دارای هویت و شناسنامه است و در طول سال‌ها پیروزی انقلاب اسلامی، به دنیا نشان داده‌اند که «مقاومت واقعی» رمز شکست ناپذیری آنهاست. امروز بار دیگر خودباوری، ایمان راسخ، اراده ملی مردم و پیشرفت‌های علمی و فناوری جمهوری اسلامی ایران، در مقابل استکبار جهانی خودنمایی کرد و هیمنه رژیم غاصب و کودک‌کش صهیونیستی و آمریکا را در هم شکست، این همان وعده الهی است که شهدا به ما بشارت دادند.

وداعی در قد قامت یک ملت؛ خروش مردم شمال در بدرقه امیرحسین نصیری پیکر مطهر شهید مدافع وطن «امیرحسین نصیری» با حضور پرشکوه شهروندان فریدونکناری به همراه خانواده معظم شهداء بر فراز دستان بلند مردم این خطه از شمال تشییع شد. فریدونکناری‌ها که شب گذشته همزمان با برگزاری شام غریبان شهدای دشت کربلا مراسم وداع باشکوهی برای این شهید سرافراز وطن در مصلی این شهر برگزار کرده بودند امروز دوشنبه با حضور گسترده خود پیکر مطهر این شهید وطن را تشییع کردند. حضور اقشار مختلف مردم اعم از زن و مرد پیر و جوان و خانواده‌های معظم شهداء جلوه خاصی به این مراسم تشییع داده بود و حاضران با سر دادن شعارهای حماسی و ضد استکباری و صهیونیستی انزجار خود را از اقدام‌های وحشیانه رژیم کودک‌کش صیونیستی اعلام کردند. مراسم تشییع شهید جاویدان «امیرحسین نصیری» امروز از مقابل حوزه مقاومت بسیج شهری به سمت میدان ماهی شهر فریدونکنار و در زادگاهش شیر محله «آستانه سر» با ندادی یاحسین یا حسین بر فراز دستان بلند حاضران تشییع و به خاک سپرده شد. «امیرحسین نصیری» در پی حمله رژیم غاصب صهیونیستی به تهران به درجه رفیع شهادت نائل آمد. مازندران در حمله تجاوزکارانه رژیم غاصب و کودک‌کش صهیونیستی به تهران ۴۳ شهید تقدیم کرده است.

گلستان، دروازه طلایی اقتصاد ایران به آسیای میانه

برگزاری نمایشگاه تخصصی ترکمنستان در گرگان منجر به افزایش ۲۰ درصدی صادرات محصولات کشاورزی شد و میزبانی از هیات های تجاری بالکان و ازبکستان با بازدید از کارخانجات و مزارع گلستان قراردادهایی مانند صادرات محصولات لبنی به ارزش پنج میلیون دلار را به دنبال داشت.

می شود.

نهیضت شمال: چه اقداماتی برای تسهیل صادرات محصولات کشاورزی، صنایع دستی و خدمات فنی و مهندسی به کشورهای همسایه انجام شده است؟

امیرشاهی: معاونت دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه و دفتر گرگان متعهد به توسعه مناسبات با کشورهای همسایه هستند.

برگزاری نمایشگاه تخصصی ترکمنستان در گرگان منجر به افزایش ۲۰ درصدی صادرات محصولات کشاورزی شد و میزبانی از هیات های تجاری بالکان و ازبکستان با بازدید از کارخانجات و مزارع گلستان قراردادهایی مانند صادرات محصولات لبنی به ارزش پنج میلیون دلار را به دنبال داشت.

امضای تفاهم نامه با استان بالکان برای صادرات محصولات کشاورزی، صنایع دستی و خدمات فنی و مهندسی و توسعه زیرساخت های صادراتی مانند پایانه های صادراتی، گمرک اینچه برون و منطقه ویژه اقتصادی اترک که در سال گذشته بیش از ۵۰۰ هزار تن کالا به ارزش ۳۰۰ میلیون دلار صادر کرد، از دیگر اقدامات است.

سفارتخانه های ایران در عشق آباد، تاشکند و آستانه با همکاری دفتر گرگان دسترسی تجار به بازارهای منطقه را تسهیل می کنند که این تلاش ها با هدف خنثی سازی تحریم ها و افزایش ارزآوری گلستان را به یکی از قطب های صادراتی ایران تبدیل کرده است، نهضت شمال: برنامه های دفتر نمایندگی برای جذب سرمایه گذاری خارجی چیست و چه موانعی در این مسیر وجود دارد؟

امیرشاهی: دفتر نمایندگی گرگان آمادگی کامل برای حمایت از سرمایه گذاران خارجی دارد و در جلسات متعدد با استاندار، شورای گفت وگوی دولت و بخش خصوصی و معاونت اقتصادی وزارت امور خارجه بر این موضوع تأکید شده است.

ارانه بسته های سرمایه گذاری در بخش های کشاورزی، صنعت و گردشگری به هیات های خارجی، تسهیل فرآیند اخذ مجوزها و مشوق های مالی، مانند پروژه پرورش ماهی و میگو در کمیشان با سرمایه گذاری مشترک ترکمنستان و دعوت از سرمایه گذاران

انتقاد قراردادهای تجاری به ارزش ۱۰ میلیون دلار شد.

میزبانی از سفیر ازبکستان و هیات تجاری بالکان همراه با بازدید از مراکز تولیدی گلستان از دیگر اقدامات کلیدی بوده است.

برقراری پرواز منظم گرگان به آکتائو قزاقستان و برنامه ریزی برای پرواز گرگان- عشق آباد در بخش باری و مسافری کام هایی برای تسهیل تجارت و گردشگری است.

تلاش برای احیای پرواز گرگان- استانبول و عقد قراردادهای خواهرخواندگی با شهرهایی مانند آکتائو قزاقستان به تقویت پیوندهای اقتصادی و فرهنگی کمک می کند. این برنامه ها نه تنها به اشتغال زایی و رشد اقتصاد محلی منجر می شود، بلکه جایگاه گلستان را در دیپلماسی منطقه ای ایران ارتقا می دهد. نهضت شمال: گلستان چه ظرفیت هایی برای تقویت دیپلماسی فرهنگی با کشورهای همسایه دارد و چه اقداماتی در این زمینه انجام شده است؟

امیرشاهی: اشتراکات عمیق تاریخی، زبانی و فرهنگی گلستان با کشورهای همسایه، به ویژه با ۴۰ درصد جمعیت ترکمن، بستری بی نظیر برای دیپلماسی فرهنگی فراهم کرده است.

برگزاری هفته های فرهنگی مشترک با ترکمنستان و قزاقستان در گرگان و پایتخت های این کشورها با حضور هنرمندان، شاعران و ورزشکاران پیوندهای انسانی را تقویت کرده است.

دعوت از سفرای کشورهای همسایه برای اجرای مسابقات ورزشی، نمایشگاه های میراث فرهنگی و شب های شعر مشترک، مانند شب شعر ترکمنی در گرگان با حضور شاعران ترکمنستان، بازتاب گسترده ای داشته است.

تفاهم نامه همکاری علمی و آموزشی با دانشگاه کشاورزی نیازاف ترکمنستان، تبادل دانشجو و استاد و دوره های مشترک آموزشی از دیگر اقدامات است.

قراردادهای خواهرخواندگی با شهرهایی مانند آکتائو و برنامه ریزی برای گسترش روابط با چین به جذب گردشگر و تقویت هویت مشترک کمک می کند. هدف ما تبدیل گلستان به مرکز دیپلماسی فرهنگی منطقه است که ضمن تقویت پیوندهای انسانی به توسعه گردشگری و سرمایه گذاری فرهنگی منجر

استان گلستان با موقعیت جغرافیایی ممتاز، ۴۳۸ کیلومتر مرز مشترک با ترکمنستان و گذرگاه استراتژیک اینچه برون به عنوان قلب دیپلماسی منطقه ای ایران و دروازه ای کلیدی برای اتصال به بازار ۳۰۰ میلیونی آسیای میانه و روسیه شناخته می شود.

به گزارش نهضت شمال ظرفیت های بی نظیری در کشاورزی، صنعت، گردشگری، خدمات فنی و مهندسی و اشتراکات عمیق تاریخی و فرهنگی با کشورهای همسایه، به ویژه ترکمنستان، گلستان را به کانونی برای تقویت روابط اقتصادی، سیاسی و فرهنگی تبدیل کرده است.

دفتر نمایندگی وزارت امور خارجه در گرگان از سال ۱۳۹۸ با هدف توسعه مناسبات خارجی، تسهیل تجارت، جذب سرمایه گذاری و گسترش تبادلات فرهنگی نقشی محوری ایفا می کند.

در گفت وگو با ذوالفقار امیرشاهی، مسئول این دفتر، به بررسی ظرفیت های گلستان، برنامه های دیپلماسی استانی، چالش های پیش رو و چشم انداز روابط با کشورهای همسایه، به ویژه ترکمنستان، پرداخته ایم تا تصویری روشن از پتانسیل های این استان و نقش آن در دیپلماسی ایران ارائه شود.

نهیضت شمال: موقعیت جغرافیایی و استراتژیک گلستان چه فرصت هایی برای توسعه روابط با کشورهای همسایه، به ویژه ترکمنستان، فراهم کرده است؟

امیرشاهی: گلستان به دلیل هم مرزی ۴۳۸ کیلومتری با ترکمنستان در بخش های خاکی و آبی از جایگاه ویژه ای در دیپلماسی اقتصادی، سیاسی و امنیتی برخوردار است.

گذرگاه اینچه برون در ۸۰ کیلومتری گرگان با اتصال ریلی وزمینی دروازه ورود ایران به بازار وسیع آسیای میانه و روسیه است که امکان دسترسی به ۳۰۰ میلیون مصرف کننده را فراهم می کند. ترکمنستان به حدود ۹۰ درصد کالاهای مصرفی، زیرساختی، صنعتی، کشاورزی، علمی، آموزشی، گردشگری و درمانی نیاز دارد و گلستان با توان تولید بالا و هزینه های رقابتی می تواند این نیازها را تأمین کند.

این کشور همچنین به عنوان مسیری ترانزیتی صادرات کالاهای ایرانی به ازبکستان، قزاقستان، تاجیکستان، قرقیزستان و حتی چین را تسهیل می کند.

صدور خدمات فنی و مهندسی نیز فرصت طلایی دیگری است که با تکیه بر توان کارشناسان و صنعتگران ایرانی از طریق کریدورهای شمال- جنوب و شرق- غرب امکان پذیر شده است و اتاق بازرگانی، سازمان صنعت، معدن و تجارت، شهرک های صنعتی و گمرک اینچه برون آماده تقویت این مناسبات هستند.

به عنوان مثال، در سال گذشته صادرات محصولات کشاورزی و صنعتی از اینچه برون رشدی ۱۵ درصدی داشته که نشان دهنده پتانسیل بالای این گذرگاه است و گلستان را به پلی برای اتصال ایران به پیمان های بین المللی مانند شانگهای و بریکس تبدیل کرد.

نهیضت شمال: دفتر نمایندگی وزارت امور خارجه در گرگان چه برنامه های مشخصی برای تقویت دیپلماسی استانی و منطقه ای در دستور کار دارد؟

امیرشاهی: دفتر نمایندگی از سال ۱۳۹۸ تمام خدمات کنسولی، دیپلماتیک و اقتصادی را در استان ارائه می دهد تا شهروندان، تاجر، صنعتگران و نهادهای علمی و زیرساختی نیازی به مراجعه به تهران یا سایر استان ها نداشته باشند.

ما پیگیری تفاهم نامه های همکاری با استان بالکان ترکمنستان و جمهوری تاتارستان در حوزه های کشاورزی، پرورش ماهی و میگو، گردشگری درمانی، تبادل دانشجو و استاد، تجارت خارجی و سرمایه گذاری را در اولویت قرار داده ایم.

تفاهم نامه ای که دو سال پیش با بالکان امضا شد، در حال عملیاتی شدن است. برگزاری نمایشگاه تخصصی ترکمنستان در گرگان برای اولین بار با حضور ۵۰ شرکت ایرانی و ترکمن منجر به

استاندار گلستان:

واگذاری اختیارات ویژه، ستون فقرات تحول استانی است

مدیران خواست با صدور دستورات مستقیم

وقاطع، موانع را از سر راه بردارند.

وی گفت: ترس از ریسک، پیشرفت را متوقف می کند و مدیران باید با اطمینان و شجاعت، راه را برای خدمت به مردم هموار کنند.

طهماسبی به مسائل اقتصادی، مشکلات موجود در حوزه واردات کالا، ثبت سفارش و تخصیص ارز اشاره کرد و از مدیران خواست با ورود مستقیم به میدان، این گره ها را بکشایند.

استاندار گلستان بر لزوم هماهنگی بین مدیران استانی، استانداران و مراجع مرکزی تأکید کرد و افزود: چالش های مرزی، گمرکی و زیرساختی نیازمند اقدام فوری است و با همکاری نزدیک، می توانیم جریان تجارت را روان تر کنیم و به تولیدکنندگان و واردکنندگان یاری رسانیم.

وی بر ضرورت مسئولیت پذیری کامل تأکید کرد و خطاب به مدیران افزود: از ثانیه ها برای ساختن آینده ای بهتر استفاده کنید چرا که میراث شما در گرو تلاش امروزتان برای رفاه مردم خواهد بود.

استاندار گلستان با اشاره به تفویض اختیارات گسترده دولت به استانداران گفت: این واگذاری اختیارات، مدیران را به محور اصلی تصمیم گیری های محلی تبدیل کرده است.

به گزارش نهضت شمال علی اصغر طهماسبی در نشست با واردکنندگان نهادهای دامی اظهار کرد: «این اختیار، فرصتی بی نظیر برای حل مشکلات روزمره مردم و رفع موانع توسعه ای فراهم می کند. وی با تأکید بر جایگاه محوری استانداران به عنوان نمایندگان ارشد دولت در استان ها، افزود: استانداران با پشتوانه ای محکم از دولت، می توانند با چابکی بیشتری عمل کنند و این رویکرد نه تنها قدرت مانور مدیران را افزایش می دهد، بلکه زمینه ساز هماهنگی بهتر بین سیاست های ملی و نیازهای محلی خواهد بود.

استاندار گلستان، مدیران را به شجاعت و سرعت در تصمیم گیری فراخواند و تأکید کرد: زمان، بزرگ ترین سرمایه در خدمت رسانی است.

طهماسبی با اشاره به تجربیات گذشته، از

۴۳۰۰ بازرسی در گلستان؛ تأمین کامل مایحتاج محرم بدون کمبود

تولیدی استان بودیم. این موضوع به ویژه در صنایع غذایی مشهود بود، جایی که واحدهای تولیدی با ظرفیت کامل فعالیت کردند و هیچ گزارشی از توقف تولید یا کمبود کالا نداشتیم.

وی افزود: تداوم فعالیت های تجاری و تولیدی در این شرایط بحرانی، نشان دهنده انسجام، همبستگی ملی و توانمندی مدیریتی استان است. تمام ناظران، کارشناسان و مسئولان ما در میدان حاضر بودند تا از نزدیک شرایط را کنترل و پشتیبانی کنند.

بازدید کردند تا ضمن بررسی دقیق وضعیت، از تلاش های شبانه روزی فعالان این حوزه تقدیر و حمایت کنند. این اقدام، هم باعث دلگرمی فعالان اقتصادی شد و هم بازخورد مثبتی در میان مردم داشت.

حسن زاده با اشاره به شرایط خاص کشور در ایام اخیر و تلاش های دشمنان برای ایجاد اختلال در اقتصاد کشور، اظهار کرد: در روزهایی که کشور با بحران جنگ تحمیلی ۱۳ روزه از سوی رژیم کودک کش صهیونیستی رویه رو بود، خوشبختانه شاهد پایداری و تداوم فعالیت تمام واحدهای

یا اختلالی در تأمین کالاهای نذری در استان گزارش نشد. این مهم نتیجه ی پیش بینی و ذخیره سازی مناسب و همکاری مستمر کارگروه تنظیم بازار با محوریت جهاد کشاورزی و حمایت استانداری بود.

حسن زاده با اشاره به تخصیص سهمیه نذورات از سوی مراجع بالادستی به استان ها، افزود: توزیع سهمیه نذورات به موقع و هدفمند انجام شد و با همکاری ادارات تابعه، به ویژه سازمان تبلیغات اسلامی، حواله ها برای هیأت و تکایا صادر شد و عملیات تأمین، جذب و توزیع کالاها بدون هیچ گونه وقفه ای انجام شد.

مدیرکل صمت گلستان ادامه داد: در این ایام، چندین جلسه با حضور استاندار، معاونان اقتصادی و سیاسی، فرمانداران و سایر مدیران برگزار شد. این جلسات که گاهی به صورت روزانه تشکیل می شدند، نقش بسزایی در رصد و پایش دقیق وضعیت بازار داشتند و از بروز هرگونه نارسایی جلوگیری شد.

وی با تقدیر از حضور میدانی مسئولان استانی در بازارها و واحدهای تولیدی گفت: استانداران، معاونان استانداری، و فرمانداران به صورت میدانی از بازار و واحدهای تولیدی

خبر

درمان قطعی کم خونی

متخصصان می‌گویند درمان کم‌خونی بسته به علت، نوع و شدت آن متفاوت است و تا دلیل آن شناخته نشود، نمی‌توان گفت بدون دارو هم درمان می‌شود یا نه. اما هرچند دارو و تغذیه، پایه‌های اصلی درمان هستند، اما در برخی شرایط، روش‌هایی غیر از داروهای خوراکی هم برای درمان این عارضه استفاده می‌شود.

به گزارش نهضت شمال وقتی صحبت از کم‌خونی می‌شود، بیشتر افراد به مصرف قرص آهن و خوراکی‌های حاوی ویتامین B1۲ یا مکمل‌های اسید فولیک و رفتن به جگرگی و ... فکر می‌کنند و حتی بعضی‌ها خودسرانه و قبل از انجام آزمایش‌های لازم به دارودرمانی روی می‌آورند. اما آیا درمان کم‌خونی فقط با غذا و دارو ممکن است یا روش‌های دیگری هم برای درمان آن وجود دارد؟

متخصصان می‌گویند درمان کم‌خونی بسته به علت، نوع و شدت آن متفاوت است و تا دلیل آن شناخته نشود، نمی‌توان گفت بدون دارو هم درمان می‌شود یا نه. اما هرچند دارو و تغذیه، پایه‌های اصلی درمان هستند، اما در برخی شرایط، روش‌هایی غیر از داروهای خوراکی هم برای درمان این عارضه استفاده می‌شود.

دکتر ایرج خسرونیا، فوق تخصص گوارش می‌گوید: برای درمان کم‌خونی اول باید علت یا علتهای کم‌خونی مشخص شود. ممکن است علت آن زخم معده، زخم‌روده، خون‌ریزی بواسیر، خون‌ریزی دستگاه گوارش، بیماری‌های خونی مثل تالاسمی، حتی نارسایی کبد و مشکلات تیروئید (کم کاری و پرکاری تیروئید)باشد.

این فوق تخصص گوارش ادامه می‌دهد: گاهی هم کم‌خونی به دلیل مشکلاتی مثل نارسایی کلیه، سرطان و شیمی‌درمانی یا بیماری‌های خودایمنی ایجاد می‌شود و درمان علت اصلی، خودبه‌خود باعث بهبود کم‌خونی خواهد شد. بنابراین پزشک در ابتدا دلیل اصلی این عارضه را تشخیص می‌دهد، آن علت را درمان می‌کند و بعد، کم‌خونی خود به خود درمان می‌شود.

دکتر خسرونیا درباره درمان کم‌خونی ژنتیکی هم توضیح می‌دهد: کم‌خونی ژنتیکی، ارثی است که قابل درمان نیست. کم‌خونی اول باید علت آن کنترل کرد.

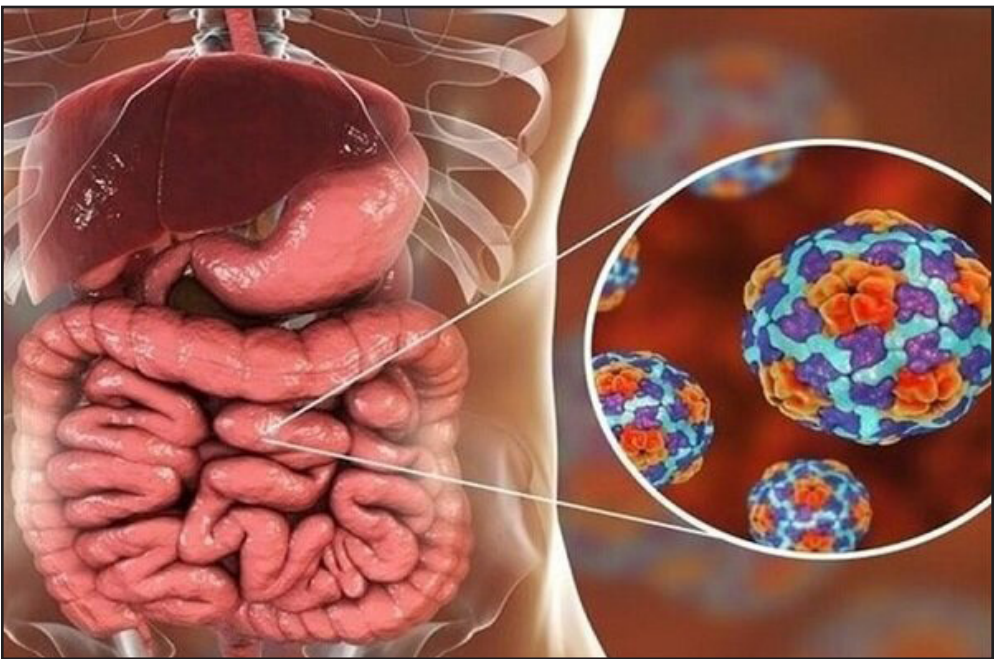
اما کم‌خونی دقیقاً چه نوع عارضه‌ای است؟ کم‌خونی یعنی کاهش تعداد گلبول‌های قرمز یا کمبود هموگلوبین در خون و علائم آن به خفیف یا حاد بودنش بستگی دارد اما درمجموع علائمش شامل خستگی، ضعف، رنگ‌پریدگی، سردی دست و پا، سرگیجه، تپش قلب و تنگی نفس است.

در کنار درمان‌های اصلی، برخی روش‌های غیردارویی و مکمل هم وجود دارند که اگرچه جایگزین درمان پزشکی نمی‌شوند، اما می‌توانند روند بهبودی را تسهیل یا تقویت کنند. این روش‌ها شامل اصلاح سبک زندگی، مراقبت‌های تغذیه‌ای و حتی طب مکمل هستند:

- بهبود عملکرد گوارش: برای جذب بهتر آهن و B۱۲ لازم است که دستگاه گوارش سالم باشد. درمان پیوسته، رفلاکس یا عفونت‌های معده مثل هلیکوباکتری می‌تواند به جذب بهتر کمک کند.
- فعالیت بدنی: ورزش سبک مانند پیاده‌روی یا یوگا باعث بهبود گردش خون و در بعضی موارد تحریک خفیف مغز استخوان می‌شود. البته در موارد کم‌خونی شدید باید با نظر پزشک انجام شود.
- طب سنتی (با احتیاط): دمنوش‌هایی مثل گزنه، شنبلیله یا قاصدک در طب سنتی ایرانی برای تقویت خون توصیه شده‌اند، ولی شواهد علمی درباره تأثیر قطعی آن‌ها محدود است. استفاده از این روش‌ها باید با مشورت پزشک باشد.
- مدیریت استرس و بهبود خواب: استرس مزمن و کم‌خوابی می‌توانند اشتها را کاهش دهند و فرآیند جذب یا تولید گلبول قرمز را مختل کنند. آرام‌سازی ذهن و بهبود کیفیت خواب در روند درمان بسیار مؤثر است. البته دکتر خسرونیا می‌گوید: این که گفته می‌شود در درمان کم‌خونی مؤثر است، حرف درستی نیست و تأثیری در درمان کم‌خونی ندارد. خواب کافی و مدیریت استرس و مواردی از این دست تنها از این نظر که به جذب مواد معدنی و ویتامین‌ها کمک می‌کنند، می‌توانند به درمان کم‌خونی کمک کنند.

- نور خورشید: کمبود ویتامین D در ایران بسیار شایع است و می‌تواند به طور غیرمستقیم بر سلامت خون‌سازی اثر بگذارد. به گفته کارشناسان، روزانه ۱۵-۲۰ دقیقه نور آفتاب صبحگاهی برای تأمین این ویتامین کافی است. هرچند متخصصان می‌گویند نور خورشید به تنهایی نمی‌تواند کمبود این ویتامین را برطرف کند و توصیه می‌کنند که افراد حتماً روزانه یا ماهانه مکمل ویتامین D مصرف کنند. البته بعد از انجام آزمایش خون و با نظر پزشک.

چهارشنبه ۱۸ تیر ■ سال چهل و پنجم ■ شماره ۴۳۶۶

مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر، تازه‌ترین گزارش‌ها از وضعیت بیماری‌های واگیر و ویروس‌های تنفسی تا تیر ۱۴۰۴ را منتشر کرد.

به گزارش خبرگزاری نهضت شمال، مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر معاونت بهداشت وزارت بهداشت در چندین گزارش، آخرین وضعیت بیماری‌های قابل انتقال بین انسان و حیوان، تیفوئید، دسانتری و بیماری‌های منتقله از آب و غذا در سال ۱۴۰۳، نتایج ویروس‌های تنفسی شناسایی شده در خردادماه امسال و همچنین تب دنگی، چیکونگونیا و زیکا تا ۷ تیر ۱۴۰۴ را منتشر کرد.

بیماری‌های قابل انتقال بین انسان و حیوانات (ژئونوزها) به بیماری‌های عفونی گفته می‌شود که بین جانوران (عموماً مهره‌داران) و انسان به صورت طبیعی قابل انتقال هستند. این بیماری‌ها می‌توانند توسط عوامل مختلفی از جمله ویروس‌ها، باکتری‌ها، قارچ‌ها، انگل‌ها و پرپون‌ها ایجاد شوند. از مهم‌ترین این بیماری‌ها که در کشور ما وجود دارد، می‌توان به تب مالت، سالک، هاری، سیاه زخم، کیست هیداتیک، لیستوسپیروز و تب خونریزی دهنده کریمه کنگو اشاره کرد.

از طرف دیگر به دلایل مختلف، خطر ورود بیماری‌های دیگر مانند جنون گاوی، تب دره ریفت، آنفلوآنزای پرندگان و... را نباید نادیده گرفت. براساس گزارش‌های سازمان بهداشت جهانی، از میان عوامل بیماری زای عفونی، ۶۰ درصد از حیوانات به انسان منتقل می‌شوند و از میان ۱۵۶ بیماری نوپدید شناخته شده در انسان، ۷۵ درصد آن از بیماری‌های قابل انتقال بین انسان و حیوان هستند. برای پیشگیری از ابتلا، به این بیماری‌ها، رعایت بهداشت شخصی، پرهیز از تماس با حیوانات آلوده اهلی و وحشی یا واکسیناسیون حیوانات اهلی و مصرف فرآورده‌های دامی سالم توصیه می‌شود.

حیوان گزیدگی از آسیب‌های جدی است که منجر به بیماری هاری می‌شود، در سال گذشته، ۴۰۹۲۱ مورد (میزان بروز ۴۷۶ در صد هزار نفر) در کشور شناسایی شد که همه آنها برای انجام اقدامات پیشگیری شامل شستشوی محل گزش و تزریق واکسن و سرم به واحدهای مراقبت و پیشگیری از هاری مراجعه کرده اند.

بیشترین حیوان گزیدگی در استان‌ها تهران و شمال کشور

بیشترین موارد حیوان گزیدگی در استان تهران و بعد از آن در استان‌های گیلان و مازندران و گلستان اتفاق افتاده است. در این سال ۲۴ مورد ابتلا، به هاری که منجر به مرگ شده است شناسایی شد. متأسفانه تعدادی از این موارد پس از حیوان گزیدگی یا به مراکز خدمات جامع سلامت مراجعه نکرده و یا مراحل درمان و واکسیناسیون را به طور کامل انجام نداده‌اند. بیشترین موارد مبتلا به هاری در استان مازندران سپس گیلان، البرز و کرمان گزارش شده است ولی امکان بروز آن در همه استان‌ها وجود دارد.

تشخیص ۷۹ مورد تب خونریزی دهنده کریمه کنگو

تب خونریزی دهنده کریمه کنگو (CCHF) از عفونت‌های ویروسی در کشور می‌باشد که از طریق گزش کنه یا ذبح غیر بهداشتی دام و قطعه قطعه کردن گوشت یا تماس با ترشحات و خون بیمار مبتلا اتفاق می‌افتد. در سال گذشته، ۷۹ مورد تشخیص داده شده و ۵ مورد از آنها منجر به مرگ شده است.

بیشترین موارد بیماری در استان سیستان و بلوچستان و کرمان اتفاق افتاده است. مهم‌ترین اقدام پیشگیری ذبح دام در کشتارگاه و عدم دستکاری کنه و مراجعه فوری در موارد مبتلا به تب در موارد تماس ذکر شده می‌باشند.

تب مالت و تب حدود ۲۰ هزار مورد آن در کشور

تب مالت از بیماری‌های عفونی باکتریایی شایع

سردرد و حالت گیجی، ضعف، بی اشتهاپی، کندی نبض، بزرگی طحال، لکه‌های قرمز روی تنه (Rose spots) سرفه بدون خلط، پیوست و یا اسهال همراه است. بر اساس گزارش سازمان جهانی بهداشت، برآورد شده سالانه حدود ۹ میلیون نفر به تیفوئید مبتلا و ۱۱۰ هزار نفر جان خود را بر اثر این بیماری از دست می‌دهند و تخمین زده می‌شود بیشترین بروز مربوط به مناطق جنوب شرق آسیا، مدیترانه شرقی و منطقه آفریقا است.

سال ۱۴۰۳ در مجموع ۵۵۷ مورد تحت عنوان موارد مشکوک، محتمل یا قطعی تیفوئید گزارش شده است که نسبت به تعداد موارد گزارش شده در سال ۱۴۰۲ (۱۱۷۱ مورد) ۵۲.۵ درصد کاهش داشته است. ۶۸ درصد از موارد گزارش شده در مناطق شهری و سایر موارد در مناطق روستایی و عشایری سکونت داشته‌اند.

تماس با دام‌ها است. ۱۹۹۷۲ مورد (میزان بروز ۲۳ در صد هزار نفر) در سال ۱۴۰۳ در کشور شناسایی شده است که بیشترین موارد در استان‌های خراسان رضوی و آذربایجان غربی و شرقی و اردبیل گزارش شده است.

پیشگیری از ابتلا، به این بیماری علاوه بر مصرف فرآورده‌های لبنی پاستوریزه و استفاده از فرآورده‌های دامی مورد تأیید سازمان دامپزشکی، واکسیناسیون دام‌ها برعلیه بروسلوز در دام توسط دامداران است. لیسمانیوز پوستی (سالک) از طریق گزش پشه خاکی منتقل می‌شود و در ۱۹ استان کشور بومی است. ۸۲۶۷ مورد (میزان بروز ۱۰ در صد هزار نفر) در سال ۱۴۰۳، شناسایی شده است. بیشترین موارد از استان‌های اصفهان، خراسان رضوی و فارس گزارش شده است.

متأسفانه موارد بیماری در سایر استان‌ها هم به دلیل مسافرت به استان‌های آلوده شناسایی شده است. حدود ۲ ماه پس از گزش پشه خاکی یک جوش کوچک ایجاد شده و ایجاد زخم می‌کند. در صورت ایجاد هر ضایعه پوستی، افراد باید پیش از ۱۰ روز به مراکز خدمات جامع سلامت برای تشخیص و درمان رایگان مراجعه کنند.

سیاه زخم؛ بیماری بومی و گزارش ۱۴۲ مورد ابتلا، به سیاه زخم پوستی

سیاه زخم نیز در ایران بومی است عمدتاً به دنبال تماس مستقیم با داشتن جراحث پوستی با دام آلوده و یا مصرف گوشت و فرآورده‌های آلوده و یا تنفس هوای آلوده به خصوص در اصطبل دارای دام بیمار در انسان ایجاد بیماری می‌کند. شایع‌ترین شکل بیماری، سیاه زخم پوستی است ولی موارد گوارشی و تنفسی حتی با درمان میزان مرگ و میر بالا دارد. سال گذشته، ۱۴۲ مورد مبتلا به سیاه زخم پوستی ثبت شده و بیشترین موارد از استان‌های آذربایجان غربی، اصفهان و چهار محال و بختیاری شناسایی شده است که همگی بهبود یافته‌اند. لیستوسپیروز عفونت باکتریایی است که مخزن اصلی آن موش‌ها و سایر حیوانات می‌باشند. این بیماری در کشاورزان به ویژه شالیکاران شایع و موارد مبتلا از طریق تماس پوست با آب آلوده (شستشوی دست و صورت یا قدم زدن در آب و یا شنا) یا مصرف آن یا تماس پوست با خاک آلوده است.

موارد مبتلا در سال گذشته، ۷۰۶ مورد شناسایی شده است که بیشترین موارد از استان‌های گیلان، مازندران و گلستان و خوزستان گزارش شده است. رعایت نکات بهداشتی در هنگام تماس با آب و مصرف آن در پیشگیری از این بیماری بسیار مهم و ضروری است.

۸۳۸۹ مورد مارگزیدگی و مرگ ۵ نفر در کشور

مارگزیدگی از آسیب‌های شایع در کشور است که سال گذشته، ۸۳۸۹ مورد آن (میزان بروز ۱۰ در صد هزار نفر) شناسایی شد و موجب مرگ ۵ مورد شده است. بیشترین موارد در استان‌های سیستان و بلوچستان، خوزستان و کرمان اتفاق افتاده است. در صورت عقرب زدگی باید بلافاصله به مراکز زدگی یا فاصله باید به نزدیک‌ترین مرکز خدمات جامع سلامت و یا بیمارستان مراجعه کرد. عقرب زدگی در ایران دارای میزان بروز بالا می‌باشد به طوری که سال گذشته، ۸۱۴۰۶ مورد (میزان بروز ۹ در صد هزار نفر) عقرب زدگی با ۴ مورد مرگ شناسایی شده است. بیشترین موارد از خوزستان، سیستان و بلوچستان، کرمان و هرمزگان گزارش شده است. در صورت عقرب زدگی نیز باید بلافاصله به نزدیک‌ترین مرکز خدمات سلامت و یا بیمارستان مراجعه کرد.

تیفوئید یا حصبه، یک بیماری باکتریال سیستمیک است که شروعی تدریجی داشته و با تب ممتد،

سردرد و حالت گیجی، ضعف، بی اشتهاپی، کندی نبض، بزرگی طحال، لکه‌های قرمز روی تنه (Rose spots) سرفه بدون خلط، پیوست و یا اسهال همراه است. بر اساس گزارش سازمان جهانی بهداشت، برآورد شده سالانه حدود ۹ میلیون نفر به تیفوئید مبتلا و ۱۱۰ هزار نفر جان خود را بر اثر این بیماری از دست می‌دهند و تخمین زده می‌شود بیشترین بروز مربوط به مناطق جنوب شرق آسیا، مدیترانه شرقی و منطقه آفریقا است.

سال ۱۴۰۳ در مجموع ۵۵۷ مورد تحت عنوان موارد مشکوک، محتمل یا قطعی تیفوئید گزارش شده است که نسبت به تعداد موارد گزارش شده در سال ۱۴۰۲ (۱۱۷۱ مورد) ۵۲.۵ درصد کاهش داشته است. ۶۸ درصد از موارد گزارش شده در مناطق شهری و سایر موارد در مناطق روستایی و عشایری سکونت داشته‌اند.

شایع ترین علائم گزارش شده در مبتلایان

۵۳.۶ درصد از مبتلایان، مونث و ۴۶.۱۴ درصد نیز مذکر بوده اند. ۹۸ درصد مبتلایان شناسایی شده، ملیت ایرانی داشته‌اند. شایع‌ترین علائم گزارش شده در مبتلایان تب بیشتر از ۱ هفته (۱.۱ درصد موارد)، سردرد و اختلال هوشیاری (۱۴.۵۴ درصد) و بشورات جلدی (۱۳.۴۶ درصد) بوده است.

از مجموع موارد گزارش شده در نظام مراقبت تیفوئید ۱۲۰ مورد به عنوان مورد قطعی، ۲۵۵ در گروه محتمل و ۱۸۲ مورد به عنوان مورد مشکوک طبقه بندی شده‌اند. طبق بخشنامه‌های ابلاغی، کلیه ایزوله‌های شناسایی شده به عنوان salmonella spp باید جهت تأیید به آزمایشگاه مرجع سلامت ارسال شوند که مورد قطعی تیفوئید نیز فقط به مواردی اطلاق خواهد شد که تشخیص به تأیید آزمایشگاه مرجع کشوری رسیده باشد.

بررسی شرایط بهداشتی در موارد گزارش شده به عنوان مورد قطعی تیفوئید حاکی از آن است که در ۶.۷ درصد مبتلایان منابع آب آشامیدنی غیرایمن بوده (شامل آب چاه، منبع، چشمه، رودخانه و سایر منابع) همچنین ۶.۷ درصد مبتلایان نیز از توالت غیربهداشتی استفاده کرده‌اند.

ثبت ۶۵۳۶ مورد دیسانتری یا اسهال خونی در کشور در سال ۱۴۰۳

بر اساس اطلاعات ثبت شده در نظام کشوری مراقبت بیماری‌های واگیر، طی سال ۱۴۰۳ در مجموع ۶۵۳۶ بیمار با تابلو بالینی دیسانتری (اسهال خونی) شناسایی و به واحدهای ارائه دهنده خدمات سلامت گزارش شده است.

در برنامه کشوری مراقبت بیماری‌های منتقله از آب و غذا، دیسانتری در گروه بیماری‌های مشمول گزارش دهی بوده و کلیه موارد با تابلو بالینی اسهال خونی باید به حوزه معاونت بهداشتی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور گزارش شود.

بیش از ۵۲ درصد مبتلایان دیسانتری کودکان کمتر از ۱۰ سال بوده‌اند

بر اساس اطلاعات موجود حدود ۷۲ درصد موارد ابتلا، در مناطق شهری و ۲۸ درصد در نقاط روستایی سکونت داشته‌اند. ۵۵ درصد از موارد ابتلا، مذکر و سایر موارد مونث بوده‌اند. اغلب موارد دیسانتری در کودکان به وقوع پیوسته است به صورتی که حدود ۵۲.۷ درصد از مبتلایان در گروه سنی کمتر از ۱۰ سال بوده‌اند.

نرخ بستری در مجموع مراجعین با شکایت دیسانتری ۵۸۰.۵ درصد بوده و ۴۱.۹۵ درصد موارد به صورت سرپایی درمان شده‌اند. موارد دیسانتری در تمام ماه‌های سال گزارش شده است ولی فراوانی موارد در نیمه ابتدای سال بیشتر بوده است و حدود ۶۰ درصد موارد طی ۶ ماه ابتدای سال رخ داده است. رعایت بهداشت دست و شستشوی صحیح دست‌ها به ویژه بعد از اجابت مزاج، قبل از تهیه و صرف غذا، استفاده از توالت بهداشتی و دفع بهداشتی فاضلاب، استفاده از آب آشامیدنی ایمن و بهداشتی، شستشو و ضد عفونی صحیح میوه و سبزیجات از جمله اقدامات اصلی جهت پیشگیری از ابتلا، به اسهال خونی است.

بیماری‌های منتقله از آب و غذا یک مشکل سلامت عمومی رو به رشد در دنیا بوده و با تأثیر بر سیستم مراقبت‌های بهداشتی، کاهش بهره وری، به خطر انداختن توریسم و تجارت اثرات اجتماعی اقتصادی قابل توجهی به همراه دارد. بر اساس نظام مراقبت بیماری‌های واگیر در کشور، طغیان بیماری‌های منتقله از آب و غذا در گروه بیماری‌های مشمول گزارش فوری است و چنانچه دو نفر یا بیشتر که از یک غذا یا آشامیدنی مشترک استفاده کرده‌اند، بیمار شده و علائم بالینی مشترکی داشته باشند به

آخرین وضعیت شیوع برخی بیماری‌های تنفسی در کشور

عنوان وقوع طغیان بیماری منتقله از آب و غذا بوده و باید به سیستم سلامت گزارش تلفنی فوری شود. همچنین در صورت افزایش تعداد بیماران با علائم گوارشی از قبیل اسهال، استفراغ، تهوع، دل درد و سایر علائم همراه مشاهده شود نیز مراتب باید به صورت فوری گزارش شود. در پاسخ به هر طغیان ارزیابی‌های لازم در قالب ارزیابی‌های اپیدمیولوژیک، ارزیابی‌های محیطی و ارزیابی‌های آزمایشگاهی توسط تیم‌های واکنش سریع انجام می‌شود.

در سال ۱۴۰۳ در مجموع ۴۵۱۲ طغیان بیماری‌های منتقله از آب و غذا در کشور گزارش و ثبت شده است، به دنبال وقوع این تعداد طغیان تعداد موارد ابتلا، بستری و مرگ به ترتیب ۲۲۳۷۵ نفر، ۱۵۲۹ نفر و ۲۷ مورد و براین اساس نرخ بستری و نرخ کشندگی به ترتیب ۶.۸۳ درصد و ۰.۱۲ درصد بوده است. تعداد مبتلایان در هر طغیان از حداقل ۲ تا حداکثر ۶۸۴ نفر متغیر بوده است اما تعداد بیماران در ۹۶ درصد طغیان‌ها کمتر یا مساوی ۱۰ نفر بوده است، اگرچه اغلب طغیان‌ها از نوع طغیان‌های خانگی بوده است (۷۷ درصد) ولی ۲۲۰ مورد از طغیان‌های گزارش شده به دنبال برگزاری مراسم جمعی از قبیل جشن تولد، عروسی و یا مراسم‌های مذهبی بوده است.

۱۴۶ طغیان در مراکز تجمعی از قبیل اردوگاه، آسایشگاه، خوابگاه دانشجویی، سرباز خانه و مراکز نظامی، مهد کودک، مدرسه، خوابگاه دانش آموزی و یا مهمان شهرتایع خارجی رخ داده است. حدود ۶۸ درصد از طغیان‌ها در طول ۶ ماهه ابتدای سال و حدود ۵۶ درصد موارد در مناطق شهری یا حاشیه شهر به وقوع پیوسته است. تابلو بالینی در اغلب طغیان‌ها سندرم اسهال حاد آبکی (۴۶.۸۸ درصد) و سندرم مسمومیت غذایی (۴۳.۵۹ درصد) بوده است.

در خرداد ماه سال جاری (۱۴۰۴)، ویروس کووید ۱۹ با ۱۱.۷ درصد در رأس ویروس‌های در گردش قرار داشته است.

نتایج دیده‌وری (۲۱ پاتوزن تنفسی)؛ به منظور رصد و پایش ویروس‌های در گردش بیماری‌های حاد تنفسی، دیده‌وری مولتی پلکس (۲۱ پاتوزن تنفسی) در دانشگاه‌های منتخب علوم پزشکی تهران، ایران، شهید بهشتی و هرمزگان از مرداد ماه سال ۱۴۰۲ شروع شده و در اردیبهشت ماه سال جاری، تعداد ۱۱۱ نمونه از نظر ۲۱ پاتوزن تنفسی، تحت آزمایش قرار گرفت. نتایج نشان دهنده آن است که ویروس کووید ۱۹ با ۱۱.۷ درصد، رینوویروس با ۵.۴ درصد و ویروس‌های را آنفلوآنزا و متاپنوموویروس (HMPV) با ۴.۵ درصد در رأس ویروس‌های در گردش است.

وضعیت بیماری تب دنگی، چیکونگونیا و زیکا کشور

طبق آخرین آمار مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر، از ابتدای سال تا ۷ تیر امسال، ۲۲۲ مورد بیمار مبتلا به تب دنگی در کشور شناسایی شده است. از این تعداد، ۲۱۹ مورد در شهرستان چابهار گزارش شده که ۲۱۵ مورد آن بومی و ۴ بیمار شناسایی شده مربوط به آلوده شدگان در کشور پاکستان بوده‌اند. همچنین، یک مورد در زاهدان و دو مورد در ایرانشهر گزارش شده است که هر سه بیمار سابقه سفر به چابهار داشته‌اند.

همچنین در سال ۱۴۰۳ بالغ بر ۱۱۲۶ مورد تب دنگی در کشور تشخیص داده شده است که تعداد ۹۲۲ مورد آن در داخل کشور رخ داده است و انتقال محلی محسوب می‌شود و مابقی بیماران در خارج از کشور به بیماری دچار شده‌اند.

در سال ۱۴۰۳، پنج مورد بیمار مبتلا به چیکونگونیا گزارش شده است که تمامی موارد سابقه سفر به خارج از کشور داشته‌اند. این بیماران در شهرستان‌های چابهار و تهران تشخیص داده شده‌اند. همچنین مورد مبتلا به زیکا گزارش نشده است.

وضعیت کشور از نظر جود پشه آندس ناقل

در تمامی مبادی مرزی زمینی، ریلی، دریایی و هوایی بین المللی مراقبت حشره شناسی انجام می‌شود. اولین گزارش صید پشه آندس اجپیتی در اسفند سال ۱۳۹۸ در شهرستان بندرلنگه استان هرمزگان گزارش شده است.

در حال حاضر پشه آندس اجپیتی در استان‌های هرمزگان، سیستان و بلوچستان (چابهار و کنارک)، بوشهر (عسلویه و کنگان)، فارس (شهرستان مهر) و آندس آلبوپیکتوس در تمامی نقاط استان گیلان، در شهرستان‌های رامسر، تنکابن، عباس آباد، محمودآباد و نور استان مازندران و شهرستان بيله سوار استان اردبیل، شهرستان‌های خدافرین، هوراند و کلپیر استان آذربایجان شرقی گزارش شده است.

«دسته چوبی» گرگان؛ روایتی از عهدی ناتمام

چرا هوش مصنوعی نمی‌تواند همه کارها را بدون خطا انجام دهد؟

عامل‌های هوش مصنوعی سازمانی که واقعاً کارآمد هستند، اغلب مبتنی بر مکالمه و چت نیستند. آنها به‌صورت خودکار و بدون دخالت مستقیم کاربر، به جریان داده‌ها واکنش نشان می‌دهند. برای مثال، عاملی را تصور کنید که هر بار یک فاکتور جدید به سیستم وارد می‌شود، به‌طور خودکار آن را با سفارشات تطبیق داده و هرگونه مغایرت را گزارش می‌کند.

معماری فنی چنین عامل‌هایی ترکیبی است از میکروسرویس‌های رویدادمحور، داده‌های زمینه‌ای و مدل‌های زبانی. ساخت این عامل‌ها نه از طریق آموزش مجدد مدل‌های عظیم، بلکه از راه مهندسی و یکپارچه‌سازی اجزای موجود انجام می‌شود. این رویکرد جدیدی در مهندسی نرم‌افزار نیست و شباهت زیادی به تغییر معماری‌های سازمانی در دهه‌های گذشته دارد. هرچند مدل‌های زبانی بزرگ ذاتاً احتمالاتی و غیرقطعی عمل می‌کنند، اما سیستم‌های سازمانی به قطعیت نیاز دارند. برای حل این تضاد باید زیرساختی قطعی در اطراف این مدل‌های احتمالاتی ایجاد شود. در ابزارهای مشخص، تصمیم‌گیری‌ها توسط خود سیستم انجام می‌شود و نه مدل.

مزیت کلیدی این معماری چندعاملی و رویدادمحور، جداسازی وظایف است. عامل‌ها به‌طور مستقل عمل می‌کنند و در صورت بروز خطا می‌توان هر عامل را جداگانه عیب‌یابی کرد. این معماری اجازه می‌دهد فرآیندها به‌طور موازی اجرا شوند، بازیابی خطاها به‌طور قابل‌رئیایی از طریق لاگ رویدادها انجام شود و اجزای سیستم به‌طور مستقل تست شوند.

دنیای بسته؛ محیطی آزمون‌پذیر و قابل اعتماد در مسائل دنیای بسته، دامنه ورودی‌ها محدود و قابل تعریف است و می‌توان برای سیستم، مجموعه‌ای از موارد مرزی و آزمون‌های معتبر طراحی کرد. برخلاف دنیای باز که امکان پوشش کامل آزمون‌ها وجود ندارد و معیارهای صحت مبهم و متغیر هستند، در اینجا صحت عملکرد سیستم‌ها با گزاره‌های قطعی سنجیده می‌شود. بنابراین مسیر موفقیت هوش مصنوعی در سازمان‌ها نه از هوش عمومی مصنوعی، بلکه از اتوماسیون مؤثر و حل مسائل ساختاریافته آغاز می‌شود. تمرکز باید بر روی مسائلی باشد که خروجی ملموس و قابل اتکا دارند؛ مثل مسیریابی صحیح درخواست‌ها، استخراج دقیق اطلاعات از اسناد و پیگیری به‌موقع مشتریان.

با مطرح شدن اهداف بسیار بزرگ و دست‌نیافتنی، کاربردهای عملی هوش مصنوعی در سازمان‌ها دور از دسترس به نظر می‌رسد.

مدیران سردرگم در برابر وعده‌های اغراق‌آمیز مدیران سازمانی با شنیدن ادعا‌های مربوط به عاملیت همه‌کاره، دچار سردرگمی و انفعال می‌شوند، چون نمی‌دانند از کجا باید شروع کنند. مسئله به‌قدری بزرگ، پیچیده و پرریسک به نظر می‌رسد که ورود به آن را غیرممکن می‌بینند. این وضعیت شبیه طراحی خودروهای خودران پیش از اختراع موتور احتراق داخلی است؛ رؤیایی جذاب، اما بی‌توجهی به مبانی اولیه فقط شکست را در پی دارد.

در حالی که مسائل دنیای باز برای ارائه دموهای هیجان‌انگیز و جذب سرمایه مناسبند، ارزش واقعی امروز در حل مسائل دنیای بسته نهفته است؛ مسائلی که قابل حل، قابل آزمون و قابل اتوماسیون هستند و در هر سازمانی به‌طور ملموس وجود دارند. عامل‌های سازمانی موفق نیاز به گفت‌وگو ندارند؛ خودشان عمل می‌کنند

هستند، در دسته مسائل دنیای بسته قرار می‌گیرند. در این نوع مسائل، محدوده مسئله روشن و مشخص است، قواعد و قوانین از قبل تعریف شده‌اند و سیستم می‌تواند فرض کند که همه داده‌های مورد نیاز در دسترس است. در این محیط‌ها اگر چیزی به‌وضوح درست اعلام نشده باشد، می‌توان فرض کرد که نادرست است؛ این همان اصل جهان بسته است. تطبیق فاکتورها، اعتبارسنجی قراردادها، شناسایی تقلب، پردازش ادعا‌های بیمه و پیش‌بینی موجودی انبار نمونه‌هایی از همین مسائل دنیای بسته هستند. برخلاف تصور رایج، اغلب مسائل سازمانی در چنین محیط‌های مشخص و قابل پیش‌بینی رخ می‌دهند و نه در جهانی پر از ناشناخته‌ها و ابهام. در چنین فضایی، استفاده از عامل‌های هوش مصنوعی بدون سازوکارهای کنترلی و حفاظتی نه‌تنها عاقلانه نیست، بلکه می‌تواند خطرناک و پرهزینه باشد.

در چنین فضایی، استفاده از عامل‌های هوش مصنوعی بدون سازوکارهای کنترلی و حفاظتی نه‌تنها عاقلانه نیست، بلکه می‌تواند خطرناک و پرهزینه باشد. یکی از پیامدهای منفی این هیاهوی بی‌پایه این است که

انحصار در هوش مصنوعی، حافظه جمعی بشر را تهدید می‌کند

می‌شد؟ تصور کنید حجم زیادی از متن‌های مهم را روی فلاپی ذخیره کرده باشید. خطر اول این است که عمر حافظه‌ها محدود است و پس از ۱۰ سال اگر بروید سراغ همان دیسک، ممکن است اطلاعات قابل بازیابی نباشند. خطر دوم اینکه تمام ابزارهای رقومی به‌شدت ناپایدار هستند، یعنی با یک جریان الکتریکی، میدان مغناطیسی یا شوک حرارتی، اطلاعات به‌سادگی ناپود می‌شود. از همه بدتر اینکه حتی اگر فلاپی دیسک شما، کاملاً سالم هم باشد، به‌راحتی نمی‌توان دستگاهی پیدا کرد که بتواند آن را بخواند. همین بلا سردیسک‌های فشرده هم آمده است.

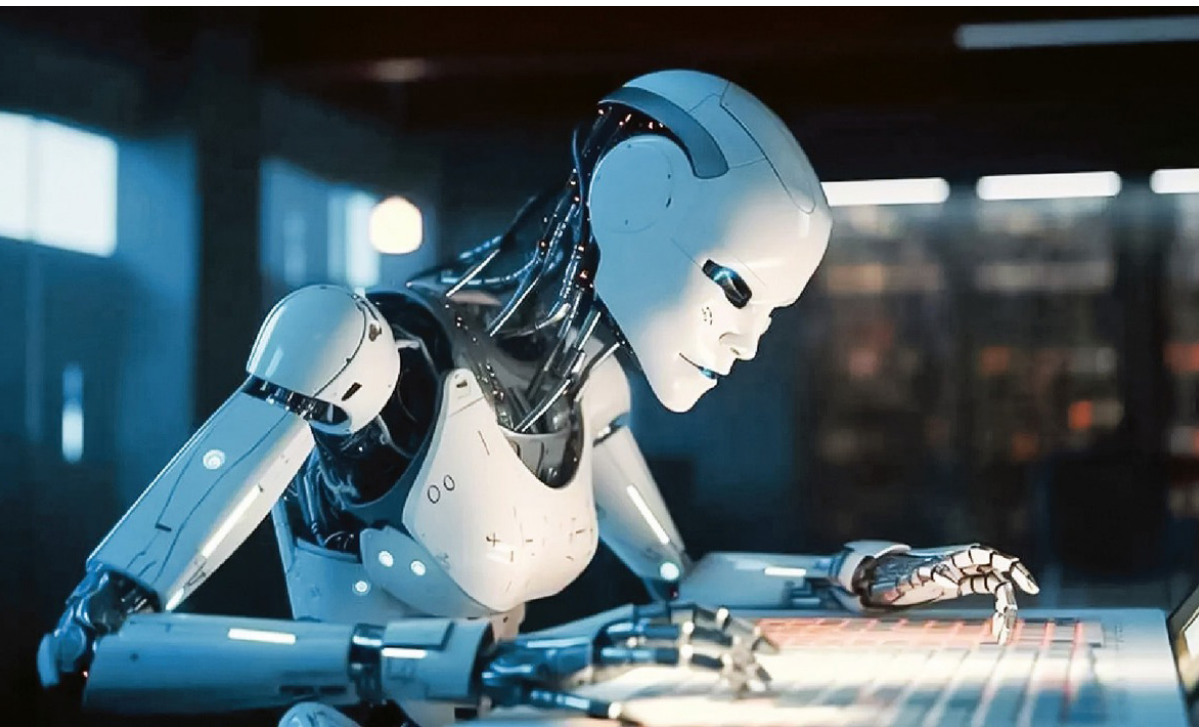
یکی از پریبحث‌ترین نگرانی‌های کارشناسان حوزه ذخیره داده همین است؛ این نگرانی که با بروز یک انفجار هسته‌ای روی کره زمین، امواجی منتشر شود که در یک آن تمامی حافظه‌های HDD و SSD را پاک کند. یا پرتوهای ناشی از انفجارهای بزرگ تاج خورشیدی که گاهی به زمین می‌رسد و ارتباطات رادیویی را مختل می‌سازد.

از طرف دیگر، همین حالا بحث تولید بمب‌های EMP مطرح است؛ بمب‌هایی که با ایجاد پالس الکترومغناطیسی بسیار قوی، می‌توانند بر مدارهای الکتریکی تأثیر بگذارند و هرگونه سیستم و مدار الکتریکی را از کار ببندازند. تصور کنید در یک لحظه تمام رایانه‌ها، گوشی‌ها و تبلت‌های روی کره زمین از کار بیفتند.

پس در صورت ناپودی کتاب‌ها و منابع مکتوب، خود را در معرض نابودی تمدنی قرار داده‌ایم. چطور باید مانع بروز چنین اتفاق خطرناکی شویم؟

در برابر سیلاب هوش مصنوعی، بشر نیاز به وضع قوانین جدید دارد؛ قوانینی جهانی و پادمان‌هایی برای حفاظت از نوع بشر و دانش آن در برابر پیشرفت‌های سریع هوش مصنوعی. اسنادی که رسماً بار حقوقی داشته و حافظ کتاب و دانش باشند.

همچنین مهم است که مردم، نویسندگان و ناشران را نسبت به این مخاطرات آگاه سازیم. کتابخانه‌ها باید به صورت جدی تحت محافظت قرار بگیرند. صنعت چاپ باید حمایت شود تا به بقای خود ادامه دهد. مردم باید تشویق شوند تا مطالعه منابع مکتوب را به مطالعه نسخه‌های الکترونیکی ترجیح دهند. این برای سلامت روانی بشر نیز منافع بیشتری دارد، غیر از اینکه حافظ سلامت جسمی او هم هست.

تهدیدی برای حافظه جمعی بشر باشد؟

قطعاً. وقتی کتاب فیزیکی از بین می‌رود، چند اتفاق را با هم رقم می‌زند. نخست اینکه نوع ارتباط انسان با دانش را تغییر می‌دهد؛ نوعی ارتباط که در طول قرن‌ها پدید آمده، گسترش یافته و استقرار پیدا کرده است و توانسته فرهنگ مطالعه را شکل دهد. این یک ارتباط خاطره‌انگیز برای انسان است که بتواند کاغذهای کتاب را ورق بزند و به‌صورت حسی با متن ارتباط برقرار کند. اگر صنعت چاپ حذف شود، این لذت از بشر گرفته خواهد شد.

اتفاق دوم که بیشتر سبب نگرانی می‌شود، بحث انحصار است. چاپ کتاب به‌صورت فیزیکی و انتشار آن روی کاغذ مانع آن می‌شود که یک فرد یا یک شرکت به‌دلیل منافع شخصی یا سازمانی، دخل و تصرف در متن کرده و آن را تغییر دهد؛ زیرا هر نسخه‌ای می‌تواند دلیلی بر این تعریف محسوب شود، اما حذف فیزیکی داده‌ها و قرار دادن در یک پایگاه داده، این امکان را در اختیار افراد مغرض قرار می‌دهد. یک شرکت به تنهایی یا در تبانی با سایر

کارشناسان و متخصصان اخلاق فناوری معتقدند که این یک رویداد هولناک و آغازی برای یک ویرانی ساختاری در عرصه فرهنگ است. در روزگاری که هوش مصنوعی با شتابی سرسام‌آور در حال گسترش است، دغدغه‌ای تازه، اما بسیار مهم در میان نویسندگان، پژوهشگران و فعالان فرهنگی شکل گرفته؛ خطر نابودی تدریجی میراث مکتوب بشر. گزارش‌های منتشر شده، نشان می‌دهد شرکت‌هایی، چون «آتروویک» با هدف تغذیه مدل‌های زبانی خود، میلیون‌ها جلد کتاب را خریداری، صفحه‌به‌صفحه‌شان را اسکن و سپس نسخه‌های اصلی را نابود کرده‌اند؛ اقدامی که از سوی دادگاه‌های قانونی اعلام شده و از دید بسیاری از متخصصان حوزه اخلاق فناوری، یک فاجعه فرهنگی تمام‌عیار به حساب می‌آید. محمدرضا قاسمی، دبیر ستاد راهبری فناوری‌های هوشمند حوزه‌های علمیه در گفت‌وگو با « جوان» می‌گوید که نابودی کتاب‌ها نه فقط یک رخداد فنی یا حقوقی، بلکه تهدیدی برای حافظه جمعی، خاطره‌تاریخی و امنیت اطلاعات بشر است. او ضمن هشدار درباره آسیب‌پذیری حافظه‌های دیجیتال، به مخاطرات ناشی از امواج EMP، نابودی اطلاعات در اثر میدان‌های مغناطیسی و حتی فراموش شدن فرمت‌های قدیمی ذخیره‌سازی اشاره می‌کند و درباره نیاز فوری بشر به وضع قوانین بین‌المللی، حفاظت از صنعت چاپ و حمایت از کتابخانه‌ها توضیح می‌دهد. گزارش‌هایی منتشر شده که نشان می‌دهد یک شرکت فعال در توسعه فناوری هوش مصنوعی میلیون‌ها جلد کتاب را خریده، صفحه‌به‌صفحه از هم جدا کرده و پس از اسکن و دیجیتالی کردن متن، همه آن کتاب‌های فیزیکی را از بین برده است؛ با این هدف که بتواند مدل هوش مصنوعی خود را آموزش دهد. نظر شما در این رابطه چیست؟

کارشناسان و متخصصان اخلاق فناوری معتقدند که این یک رویداد هولناک و آغازی برای یک ویرانی ساختاری در عرصه فرهنگ است. نابودی فیزیکی کتاب‌ها تنها برای این که داده‌های آنان استخراج شود، در آینده می‌تواند میراث دانش بشری را در معرض خطر قرار دهد. وقتی متون از حالت «کثرت» و پراکندگی خارج شده و در سرورها متمرکز می‌شوند و نسخه «واحد» پیدا می‌کنند، انحصاری پدید می‌آورد که می‌تواند عواقب نگران‌کننده‌ای داشته باشد. آیا این گونه «بعید» شدن کتاب توسط هوش مصنوعی» می‌تواند

آن مرد...

وَلَا تَعْزِلُوا اللَّهَ

از افق‌های دور،
در دل شب‌های تار،
آن مرد آمد،
با کوله‌باری از نور.
برای ایران آمد،
برای ماندن ایران،
تا ابد، جاویدان.
در سکوت شب، اما با صلابتی کوهگون،
آرام، آرام آمد،
تا حسین (ع) در رگ‌هایش جاری بماند.
او آمد تا بماند،
تا مقاومت را فریاد کند،
ایستادگی را سرود سازد.
آن زمان که روح حسین (ع)
بارانش را به آسمان دعوت می‌کرد،
او آمد تا بگوید:
آمده‌ام تا با حسین (ع) در این خاک بمانم،
برای ایران،
و با ایران، برای اسلام بمانم.
آن مرد آمد با ندایی برخاسته از جان،
فریاد زد:
"ای ایران!"
آوای جهاد،
برای دفاع از ایران سرافراز.
آن مرد،
فرمانده کل قوا،

**الامام سیدعلی حسینی خامنه‌ای است.
سید داوود رسولی.**

